VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

HE sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistukseen liittyvän rahoituslainsäädännön muuttamiseksi

Eduskunnan hallintovaliokunta 2.6.2022

Esityksen tarkoitus ja sisältö

- Tarkoituksena turvata rahoituksen näkökulmasta onnistunut ja hallittu sote- ja pelastustoimen palvelujen järjestämisvastuun siirto kunnilta hyvinvointialueille
- Esitys ei muuta eduskunnan kesällä 2021 hyväksymän uudistuksen rahoitusratkaisun tai kuntien ja hyvinvointialueiden rahoituksen periaatteita
- Sisältää lainsäädännössä edellytetyt päivitykset hyvinvointialueiden rahoituksesta annettuun lakiin, kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettuun lakiin ja uudistuksen voimaanpanolakiin
- Muut toimeenpanossa havaitut täsmennystarpeet ja tekniset muutokset
- Vaikutuksia on arvioitu vuoden 2022 tasossa, mutta ehdotettujen muutosten lisäksi vaikuttaa mm. tietopohjan päivittäminen

Hyvinvointialueiden rahoituksesta annettu laki

- Lakisääteiset päivitykset:
  - Vuosittainen palvelutarpeen kasvun arvio vuosille 2023-2026 (Some-malli, 7 §)
  - Terveyden-, vanhusten- ja sosiaalihuollon tehtäväkohtaiset painotukset (13 §)
  - Terveyden-, vanhusten- ja sosiaalihuollon tarvetekijät ja niiden painokertoimet THL:n tutkimukseen perustuen (14 §, lain liite)
- Uudet ehdotukset:
  - Indeksikorotuksen laskentatavan täsmentäminen (8 §)
  - Hyvinvointialuekohtaista rahoitusta tarkistettaisiin kuntien vuoden 2022 tilinpäätöstietojen perusteella vuonna 2024 maksettavalla kertakorvauksella (35 a §)
  - Hyvinvointialuekohtaisten tarvetekijöiden tietojen huomioon ottamisesta uusi siirtymäsäännös, jonka tarkoituksena vähentää poikkeuksellisimpien koronavuosien vaikutusta rahoitukseen (38 §)

Kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annettu laki

- Rahoituksen tarkistaminen vuoden 2022 tilinpäätöstietojen perusteella
  - Täsmennetään 57 §:ssä koko maan rahoituksen tason tarkistamista
    - Jos koko maan tasolla kunnilta siirretyt tulot poikkeavat siirtyvistä kustannuksista, otetaan erotus huomioon valtionosuudessa, eikä veroprosentin leikkausta enää muuteta
    - Erotus otetaan huomioon kunnan valtionosuudessa vuosina 2024 ja 2025 tasasuuruisesti asukasta kohden.
- Päivitetään määräytymistekijöiden perushinnat vuoden 2022 tasoon (58 §)
- Muut teknisluonteiset muutokset
  - Kustannustenjaon tarkistuksen laskentatapa (23 §) ja tietopohja (25 §)
  - Kotikuntakorvauksen päivämäärät (34, 38 ja 40 §) ja päätösten sähköinen toimittaminen (45 §) kuten voimassa olevassa laissa
- Asetuksessa säädetään hyte-kertoimeen uusi kulttuurihyvinvointia koskeva indikaattori: Kulttuuriin osallistumisen kynnyksen madaltaminen
  - Asetusluonnos on esitetty eduskunnalle HE 241/2020 liitteenä

Voimaanpanolaki, verolait ja valtiokonttorilaki

- Sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen uudistuksen voimaanpanolaissa säädetty vuoden 2023 kunnallisveroprosentin leikkausprosentti päivitetään (55 §)
  - Päivitettyihin laskelmiin perustuen kunnan tulisi leikata vuoden 2023 veroprosenttia 12,64 prosenttiyksiköllä (vahvistetussa laissa 13,26 prosenttiyksikköä)
- Verotusmenettelystä annettu laki ja tuloverolaki
  - Päivitetään em. kunnallisveroprosentin leikkausprosentti
- Valtiokonttorista annettu laki (2 §)
  - Valtiokonttorin tehtäväksi myös hyvinvointialueiden taloustietovarannon ylläpito
  - Säädetty jo hyvinvointialueesta annetussa laissa (120 §)

Kuulemisissa saatu palaute

- Tilasto- ja tutkimusaineistojen valmistumisesta ja kiireellisten esitysten määräajasta johtuen typistetty kuulemiskierros sai kritiikkiä
  - Kuulemistilaisuus 20.4. ja lausuntopalvelussa 13.-21.4. pääsiäisen yli. Aikataulua pidettiin (oikeutetusti) kohtuuttomana ja kaikkien ehdotusten tarkempi arviointi ei ollut mahdollista, koska tutkimusmateriaalia ei ollut tuolloin vielä julkaistu.
- Ehdotuksia pidettiin pääosin kannatettavina ja perusteltuina
- Koronavuosien tietopohjan poikkeuksellisuus nousi esille (> uusi 38 §)
- Hyvinvointialueille maksettavaa kertakorvausta kannatettiin, mutta se nähtiin tarpeellisena maksaa jo vuoden 2023 puolella (35 a §)
- Kuntien vuoden 2022 hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen kustannukset on tarkoitus selvittää erilliskyselyllä toukokuussa 2023
- Lausunnoissa esitettiin yleisempiä näkökohtia mm. siirtolaskemiin vaikuttavista tekijöistä, huolesta rahoituksen riittävyydestä sekä ehdotuksia rahoitusjärjestelmien kehittämisestä

Eduskunnan lausuman huomioon ottaminen

- Eduskunta edellytti (EV 111/2021 vp), että THL:n tarvekertoimia tarkennetaan jatkotyössä ottaen huomioon todelliset kustannustekijät, kuten sosiaalihuollon kustannukset ja alueelliset kustannustekijät.
- Hallintovaliokunta (HaVL 12/2021 vp) kiinnitti huomiota mm. määräytymistekijöiden ja palvelutarpeen arvioinnissa hyödynnettävän tietopohjan kattavuuteen, ajantasaisuuteen ja luotettavuuteen
- Tarvetekijöiden osalta malli on kehittynyt, mutta esitys ei sisällä ehdotuksia rahoituksen uusiksi määräytymistekijöiksi
- Alueellisia olosuhdetekijöitä on arvioitu VATT:n palkkaeroja ja THL:n sote-rahoitusta koskevien tutkimusten perusteella
- Asukasperusteisella osuudella kompensoidaan edelleen määräytymis-tekijöihin liittyviä puutteita sekä turvataan palveluiden järjestämisen edellytysten jatkuvuutta ja kestävää siirtymää uuteen rahoitusmalliin.

Yliopistosairaalalisää jatkovalmistellaan

- Yliopistosairaala-alueiden muita alueita korkeammat kustannukset sisältyvät hyvinvointialueille siirtyvään koko maan tason rahoitukseen, mutta rahoituslaissa ei ole tällä hetkellä erillistä määräytymistekijää, joka kohdentaisi rahoituksen tältä osin yliopistosairaala-alueille.
- Kuulemiskierroksella yliopistosairaalalisästä saatu palaute ristiriitaista
  - Todettiin edellyttävän jatkovalmistelua ja erityisesti uutta kuulemiskierrosta
  - Yliopistosairaala-alueet kannattivat, mutta lisän tasoa pidettiin liian alhaisena, myös asukaskohtainen jakoperuste sai kritiikkiä
  - Muut alueet vastustivat leikkaamista alueiden rahoituksesta, myös epäilyä mahdollisesta päällekkäisyydestä muun rahoituksen kanssa
- Valmistelua jatketaan ja tarkoituksena on antaa esitys syksyllä 2022, jolloin uusi tekijä otettaisiin huomioon v. 2024 rahoituksesta lukien
  - Käytännössä sisältyy yo-sairaala-alueiden rahoitukseen vuonna 2023, koska alueiden rahoitus perustuu siirtymätasauksen vuoksi vielä alueen kunnilta siirtyviin kustannuksiin.

Voimaantulo ja vuoden 2023 rahoituksen määräytyminen

- Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1.1.2023, paitsi voimaanpanolain ja verotusmenettelylain muutokset mahdollisimman pian
- Hyvinvointialue- ja kuntakohtaisen rahoituksen laskelmat päivitetään vielä kesän 2022 aikana
  - Otetaan huomioon mm. kuntien valmistuneet tilinpäätökset v. 2021 sekä vuodelle 2023 indeksikorotus, palvelutarpeen kasvu ja mahdolliset ehdotetut uudet tehtävät
- Budjettilakiesityksenä syksyllä kuntien valtionosuuslain vuosimuutokset
- Kuntien valtionosuuslain ja hyvinvointialueiden rahoituslain perusteella annetaan valtioneuvoston asetukset vuoden lopussa
  - Sisältävät mm. vuoden 2023 perushinnat, joihin kunta- ja hyvinvointialuekohtainen rahoitus perustuu

Kuntien rahoituslaskelmat

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Uudistuksen periaatteet kuntien rahoituksen näkökulmasta

- Kunnista siirretään hyvinvointialueille koko maan tasolla yhtä paljon kustannuksia ja tuloja vuoden 2022 poikkileikkaustilanteen mukaisesti
- Tuloja siirretään valtionosuuksista, veromenetysten korvauksista, yhteisöverosta ja loput kunnallisverosta
  - → Kaikkien kuntien kunnallisveroprosenttia alennetaan yhtä paljon, jotta verovelvollisen verorasite ei muuttuisi
- Kuntakohtaisesti siirtyvissä kustannuksissa ja tuloissa on eroja
  - Muutoksia rajataan ja tasataan malliin sisältyvien tasauselementtien avulla

Koko maan tasoinen sote-siirtolaskelma on päivitetty kevään 2022 aikana

- Edellinen päivitys tehtiin toukokuussa 2021
- Siirtolaskelmassa on huomioitu seuraavat muutokset:
  - Kustannustiedot pohjautuvat kuntien TPA2021 ja TA2022 kyselytietoihin tammikuulta 2022 (vrt. 5/2021: TA2021 ja TS2022)
  - VM:n valtionosuudet, vuoden 2022 päivitetty tieto
  - Verotulomenetysten korvaukset, vuoden 2022 päivitetty tieto
  - Verotiedot, VM:n vuoden 2022 arvioita

  → **Päivitetty kunnallisveroprosentin leikkuuosuus: 12,64 %-yksikköä**

Siirtyvät erät ja kunnallisveroprosentin leikkaus - vertailu kevään 2021 ja 2022 laskelmien välillä

Siirtyvät erät	Kevät 2021	Kevät 2022	Muutos
Siirtyvät kustannukset	**20,63 mrd. €**	**21,23 mrd. €**	**0,6 mrd. €**
Leikattava valtionosuus (sote-osat)	5,32 mrd. €	5,36 mrd. €	0,04 mrd. €
Leikattava veromenetysten korvaus (70 %)	1,84 mrd. €	1,94 mrd. €	0,1 mrd. €
Leikattava yhteisövero (1/3)	0,67 mrd. €	0,82 mrd. €	0,15 mrd. €
Kunnallisverosta leikattavaksi jäävä osuus	12,8 mrd. €	13,2 mrd. €	0,4 mrd. €
Leikattava veroprosentti	**12,39 %-yks.**	**12,64 %-yks.**	**0,25 %-yks.**

Kuntakohtainen tasapainolaskelma kuvaa uudistuksen vaikutuksia kuntien talouteen

- Päivitetyn siirtolaskelman lisäksi kuntakohtaisessa tasapaino-laskelmassa on hyödynnetty tuoreimpia tietoja kuntien tasapainotilan kuvaamiseksi ennen ja jälkeen uudistuksen vuoden 2022 tasossa
  - Tasapainotilalla tarkoitetaan vuosikatetta poistojen jälkeen
- Päivitettyjen tietojen myötä uudistuksen kuntakohtaiset vaikutukset muuttuvat joissakin tapauksissa merkittävästi
  - Päivitetyt kustannustiedot (puoliksi toteumaan perustuvat) ja uudet tuloarviot vaikuttavat kuntien talouden tasapainon muutoksiin ja siirtyvien kustannusten ja tulojen erotukseen
- Uudistuksesta aiheutuvia vaikutuksia kohtuullistetaan:
  1. Siirtyvien kustannusten ja tulojen erotuksen muutosrajoitin (+/- 60 % erotuksesta)
  2. 5 vuoden porrastetusti aleneva siirtymätasaus ja toistaiseksi pysyvä muutostasaus (muutos enintään +/- 60 €/asukas)

Kuntatalouden tasapainon muutos, milj. €

Kunnan tuloslaskelman muodostuminen, milj. €	Nykyinen	Uudistuksen jälkeen	Muutos
Toimintakate + poistot	-36 322	-15 088	21 234
Kunnallisvero (12,64 %-yksikön siirto)	21 284	8 114	-13 170
Yhteisövero	2 451	1 634	-817
Kiinteistövero	2 089	2 089	0
Peruspalvelujen valtionosuus (VM)	7 947	2 609	-5 338
Muutosrajoitin	0	-3,6	-3,6
Veromenetysten kompensaatio	2 777	833	-1 944
Valtionosuus, OKM	2,4	2,4	0
Rahoituserät, netto	343	343	0
Verotuskust. alentuminen (kunnat)	0	62	62
Järjestelmämuutoksen tasaus	0	0	0
Vuosikate – poisto (tasapainotila)	**572**	**595**	**+23**

Tasapainotilan muutos kuntakokoryhmittäin

ml. järjestelmämuutoksen tasaus

			KEVÄT 2022		KEVÄT 2021		MUUTOS PÄIVITYSTEN VÄLILLÄ	
	Nykyinen tasapaino	Uusi tasapaino	Muutos, €	Muutos, €/as	Muutos, €	Muutos, €/as	Muutos, €	Muutos, €/as
Yli 100 000 as.	165 928 778	210 452 222	44 523 444	20	43 068 986	19	1 454 458	1
40 001-100 000 as.	135 731 306	131 413 251	-4 318 056	-4	9 577 743	9	-13 895 798	-14
20 001-40 000 as.	72 212 096	62 412 327	-9 799 769	-12	-13 955 869	-17	4 156 100	5
10 001-20 000 as.	75 447 573	72 705 500	-2 742 073	-5	-1 541 526	-3	-1 200 547	-2
5 001-10 000 as.	84 424 164	83 218 298	-1 205 866	-2	-8 626 283	-16	7 420 417	14
2 000-5 000 as.	37 038 849	34 096 318	-2 942 531	-10	-5 002 025	-17	2 059 493	7
Alle 2 000 as.	1 156 947	627 783	-529 164	-12	-934 936	-20	405 772	9
KOKO MAA	571 939 712	594 925 698	22 985 985	4	22 586 090	4	399 896	0

- Tasapainotilalla tarkoitetaan vuosikatetta poistojen jälkeen
- Tasapainotilan muutosta tarkastellaan kunnan taloutta ennen uudistusta ja uudistuksen jälkeen vuoden 2022 tasossa

Tasapainotilan muutos hyvinvointialueittain

ml. järjestelmämuutoksen tasaus

			KEVÄT 2022		KEVÄT 2021		MUUTOS PÄIVITYSTEN VÄLILLÄ	
	Nykyinen tasapaino	Uusi tasapaino	Muutos, €	Muutos, €/as	Muutos, €	Muutos, €/as	Muutos, €	Muutos, €/as
Helsinki	141 776 761	181 754 593	39 977 832	61	38 750 555	59	1 227 277	2
Vantaa+Kerava	-8 429 167	-7 212 403	1 216 764	4	-16 368 486	-60	17 585 251	64
Itä-Uusimaa	87 097 656	65 940 370	-21 157 286	-45	-4 400 561	-45	-16 756 725	0
Länsi-Uusimaa	34 887 182	30 002 367	-4 884 815	-50	-11 844 820	-25	6 960 005	-25
Keski-Uusimaa	24 281 717	23 058 827	-1 222 889	-6	4 032 374	20	-5 255 263	-26
Varsinais-Suomi	36 089 174	31 194 683	-4 894 491	-10	10 987 293	23	-15 881 784	-33
Satakunta	24 414 127	23 939 842	-474 285	-2	3 321 415	15	-3 795 700	-18
Kanta-Häme	28 173 388	22 173 892	-5 999 495	-35	-8 131 570	-48	2 132 075	12
Pirkanmaa	-717 839	11 013 744	11 731 582	22	5 386 027	10	6 345 555	12
Päijät-Häme	19 951 290	9 634 555	-10 316 735	-50	-11 760 274	-57	1 443 539	7
Kymenlaakso	30 915 607	26 172 747	-4 742 860	-29	-4 620 890	-28	-121 969	-1
Etelä-Karjala	16 703 304	11 510 824	-5 192 480	-41	1 030 607	8	-6 223 086	-49
Etelä-Savo	8 448 114	11 690 586	3 242 472	24	3 628 453	27	-385 982	-3
Pohjois-Savo	-8 719 684	-1 816 850	6 902 834	28	-713 452	-3	7 616 286	31
Pohjois-Karjala	26 153 085	19 355 545	-6 797 540	-42	-5 795 973	-35	-1 001 566	-6
Keski-Suomi	-2 069 917	-9 979 103	-7 909 186	-29	-6 151 075	-23	-1 758 111	-6
Etelä-Pohjanmaa	52 522 228	55 097 464	2 575 236	13	-294 943	-2	2 870 179	15
Pohjanmaa	37 291 652	42 202 561	4 910 909	28	4 615 795	26	295 114	2
Keski-Pohjanmaa	7 386 194	10 535 503	3 149 309	46	3 699 127	54	-549 819	-8
Pohjois-Pohjanmaa	8 462 203	23 336 349	14 874 145	36	14 809 074	36	65 071	0
Kainuu	-10 759 507	-8 190 939	2 568 568	36	-389 213	-5	2 957 781	41
Lappi	18 082 144	23 510 539	5 428 395	31	2 796 625	16	2 631 770	15
KOKO MAA	571 939 712	594 925 698	22 985 985	4	22 586 090	4	399 896	0

Tulevat päivitykset kuntien laskelmissa

- Kesällä 2022 sote-laskelmiin viedään valmistuneet tilinpäätöstiedot vuodelta 2021
  - Vaikuttavat siirtyvien kustannusten kuntakohtaiseen jakaumaan mutta ei koko maan tasoiseen siirtyvään kustannukseen
  - Päivitys ei vaikuta kunnallisveron leikattavaan osaan (kiinnitetään kevään laskelmaan perustuen)
  - Kesän laskelmien pohjalta määritetään vuoden 2023 tasauserät
- Tämän jälkeen sote-laskelmat päivitetään lopullisiksi keväällä 2023, kun vuoden 2022 tilinpäätöstiedot valmistuvat
  - Jos siirtyvien kustannusten taso muuttuu, tehdään tulopuolen täsmäytys valtionosuuden lisäyksenä/vähennyksenä

Hyvinvointialueiden rahoitus

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Hyvinvointialueiden rahoituksesta annettu laki

- Lakisääteiset päivitykset:
  - Vuosittainen palvelutarpeen kasvun arvio vuosille 2023-2026 (Some-malli, 7 §)
  - Terveyden-, vanhusten- ja sosiaalihuollon tehtäväkohtaiset painotukset (13 §)
  - Terveyden-, vanhusten- ja sosiaalihuollon tarvetekijät ja niiden painokertoimet THL:n tutkimukseen perustuen (14 §, lain liite)
- Uudet ehdotukset:
  - Indeksikorotuksen laskentatavan täsmentäminen (8 §)
  - Hyvinvointialuekohtaista rahoitusta tarkistettaisiin kuntien vuoden 2022 tilinpäätöstietojen perusteella vuonna 2024 maksettavalla kertakorvauksella (35 a §)
  - Hyvinvointialuekohtaisten tarvetekijöiden tietojen huomioon ottamisesta uusi siirtymäsäännös, jonka tarkoituksena vähentää poikkeuksellisimpien koronavuosien vaikutusta rahoitukseen (38 §)

Tarvekertoimen laskenta vuosien 2019-2021 tiedoilla (38§)

- Rahoitukselle keskeistä on vakaus ja ennakoitavuus eikä kertoimen vuosittaisen päivityksen pitäisi vaarantaa tätä
- Vuoden 2020 alkaneen covid-19 pandemia on vaikuttanut palvelujen käytön alueellisiin eroihin, tilastoaineistoihin ja sitä kautta kertoimiin. Ei voida varmasti sanoa mikä koronan vaikutus milläkin alueella on
- Hyvinvointialuekohtaista rahoitusta laskettaessa vuodelle 2023 rahoitus laskettaisiin vuosien 2019 ja 2020 alueellisten tarvekertoimien keskiarvojen perusteella
- Vastaavalla tavalla toimittaisiin vuoden 2024 rahoituksen osalta, jolloin huomioon otettaisiin vuosien 2019 ja 2021 tarvekertoimien keskiarvot
- Tämän jälkeen vuodesta 2025 lähtien käytettäisiin rahoituslain 14 §:n 3 momentin mukaisesti aina kahden vuoden takaisia tietoja. Vuonna 2025 kyseessä oleva tarvetekijöihin perustuva rahoitus määräytyisi siten yksin vuoden 2022 tietojen perusteella

Rahoituksen kertakorvaus vuonna 2024 (uusi 35 a §) (1)

- Rahoituslaskelmat korjataan vuoden 2024 rahoituksesta eteenpäin lopullisilla vuoden 2022 tilinpäätöstietoihin pohjautuvilla kunnilta siirtyvillä kustannuksilla
- Voimassa olevan lainsäädännön mukaan vuodelle 2023 maksettua rahoitusta ei aluekohtaisesti enää korjata
- Jos korjatut siirtyvät kustannukset ovat korkeammat kuin talousarvion mukaisesti on laskettu, on mahdollista, että vuoden 2023 rahoitus jää alueilla vajaaksi ja aiheuttaa ongelman rahoituksen riittävyydelle heti uudistuksen alussa
- Vaikka rahoituslaskelma siirtymätasauksineen korjataan vuodesta 2024 eteenpäin lopullisilla siirtyvillä kustannuksilla, voi tämä aiheuttaa yksittäiselle alueelle pysyvän rahoitusvajeen, jos vuoden 2023 vajetta ei makseta jälkikäteen
- Myöskään jälkikäteinen kustannusten tarkastus ei tasoita alueellisia eroja vuoden 2023 rahoituksen vajeessa, koska se tehdään koko maan tasolla

Rahoituksen kertakorvaus vuonna 2024 (uusi 35 a §) (2)

- Näin ollen vuonna 2024 hyvinvointialueille esitetään maksettavaksi aluekohtainen kertakorvaus, joka vastaisi korjatun laskelman mukaisen rahoituksen ja alkuperäisen vuodelle 2023 maksetun rahoituksen erotusta.
- Näin voitaisiin varmistaa, että lähtövuoden taso vastaa toteutuneita siirtyviä kustannuksia eikä alueille syntyisiä rahoitusvaikeuksia siirtymästä johtuen.
- Tämä vastaisi myös alkuperäistä ajatusta alueellisesti ja hyvinvointialue-valtio-suhteessa neutraalista siirtymästä.
- Kysymys olisi kertakorvauksesta eikä sitä vietäisi hyvinvointialueiden rahoitukseen pysyväksi eräksi. Näin ollen korvaus turvaisi ainoastaan alueiden rahoituksen vuoden 2023 osalta siirtyviä kustannuksia vastaavaksi.

Rahoituksen kertakorvaus vuonna 2024 (uusi 35 a §) (3)

- Hyvinvointialueen mahdollisesti vuonna 2023 saama lisärahoitus olisi otettava huomioon kertakorvauksen määrää vähentävänä, sillä muutoin vuoden 2023 mahdollinen rahoitusvaje tulisi kompensoitua kahteen kertaan.
- Hyvinvointialueille vuonna 2024 maksettava kertakorvaus olisi kunta-valtio-hyvinvointialuesuhteessa kustannusneutraali. Jos siirtyvät kustannukset ovat tilinpäätöstietojen mukaan korkeammat kuin alkuperäisessä laskelmassa, samassa suhteessa siirrettäisiin valtion rahoitusta hyvinvointialeille ja pienennettäisiin kuntien jäljelle jäävien tehtävien rahoitusta.
- Kuntien osalta tästä tarkistuksesta säädetään kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta annetun lain 57 §:ssä. Kuntaveroon tehtävä veroprosentin leikkaus vuonna 2023 olisi jo tässä vaiheessa säädetty nyt kyseessä olevan esityksen perusteella, eikä siihen enää tehtäisi muutoksia myöhemmin.

Rahoituslaskelmiin viety uudet aineistopäivitykset

- Siirtyvät kustannukset tpe2021-ta2022 keskiarvona skaalattuna vuoden 2022 tasolle
  - Siirtyvät kustannukset kasvaneet 600 miljoonaa euroa vuoden 2021 arvioista
  - Alueelliset erot muutoksissa melko suuria mikä näkyy rahoituslaskelmissa
- THL uusi tutkimus ja päivittyneet tarvekertoimet 2019-2020
- Pelastustoimen riskiruudut ovat hieman päivittyneet (vaikuttaa rahoituksen kokonaistasoon, ei suoraan rahoituslain muutosten vaikutuksia)
- Vuoden 2023 tasolla myös palvelutarpeen kasvuarvio, hintojen muutos ja tehtävämuutokset

Siirtyvät kustannukset, muutos kevään 2021 tietoihin, euroa

Hyvinvointialue	Siirtyvät kustannukset euroa Sote	Siirtyvät kustannukset euroa Pela	Siirtyvät kustannukset euroa yhteensä
Manner-Suomi yhteensä	587 200 001	11 581 654	598 781 655
Helsinki	120 855 711	1 790 035	122 645 746
Vantaa+Kerava	71 911 984	-593 038	71 318 945
Länsi-Uusimaa	-27 039 984	658 857	-26 381 126
Itä-Uusimaa	729 977	557 967	1 287 944
Keski-Uusimaa	27 551 837	165 614	27 717 451
Varsinais-Suomi	-9 528 205	577 849	-8 950 357
Satakunta	23 545 321	-567 382	22 977 939
Kanta-Häme	25 702 683	6 848	25 709 531
Pirkanmaa	26 771 780	1 309 943	28 081 723
Päijät-Häme	22 984 181	223 217	23 207 399
Kymenlaakso	23 462 900	-414 267	23 048 632
Etelä-Karjala	-1 042 699	80 628	-962 071
Etelä-Savo	18 894 009	198 763	19 092 772
Pohjois-Savo	40 050 945	1 805 739	41 856 684
Pohjois-Karjala	4 890 262	619 074	5 509 336
Keski-Suomi	35 009 568	175 348	35 184 916
Etelä-Pohjanmaa	32 397 721	284 960	32 682 681
Pohjanmaa	27 493 037	1 141 723	28 634 760
Keski-Pohjanmaa	2 469 470	492 256	2 961 727
Pohjois-Pohjanmaa	34 981 443	1 810 360	36 791 803
Kainuu	33 953 035	425 617	34 378 652
Lappi	51 155 025	831 544	51 986 569

- Kevään 2021 kustannukset pohjautuivat TA21 ja TS22 tietoihin
- Siirtyvät sote-kustannukset ovat yhteensä 20,7 ja pelan kustannukset 0,5 miljoonaa euroa

Siirtyvät kustannukset hyvinvointialueittain ja muutos kevään 2021 arvioon, euroa/asukas

Hyvinvointialue	TPE21-TA22 Siirtyvät kustannukset €/as. Sote	TPE21-TA22 Siirtyvät kustannukset €/as. Pela	TPE21-TA22 Siirtyvät kustannukset €/as. yhteensä
Manner-Suomi yhteensä	3 770	88	3 858
Helsinki	3 687	78	3 765
Vantaa+Kerava	3 206	50	3 256
Länsi-Uusimaa	3 176	74	3 249
Itä-Uusimaa	3 326	116	3 442
Keski-Uusimaa	3 427	80	3 506
Varsinais-Suomi	3 676	80	3 755
Satakunta	4 018	104	4 122
Kanta-Häme	3 783	78	3 861
Pirkanmaa	3 662	83	3 745
Päijät-Häme	3 727	103	3 830
Kymenlaakso	4 325	105	4 430
Etelä-Karjala	3 982	107	4 089
Etelä-Savo	4 701	102	4 804
Pohjois-Savo	4 314	91	4 405
Pohjois-Karjala	3 968	96	4 063
Keski-Suomi	3 668	98	3 766
Etelä-Pohjanmaa	4 083	104	4 187
Pohjanmaa	3 839	88	3 927
Keski-Pohjanmaa	3 899	124	4 023
Pohjois-Pohjanmaa	3 735	88	3 824
Kainuu	4 797	145	4 942
Lappi	4 547	108	4 655

Hyvinvointialue	Siirtyvät kustannukset €/as. Sote	Siirtyvät kustannukset €/as. Pela	Siirtyvät kustannukset €/as. yhteensä
Manner-Suomi yhteensä	107	2	109
Helsinki	184	3	187
Vantaa+Kerava	262	-2	260
Länsi-Uusimaa	-57	1	-56
Itä-Uusimaa	7	6	13
Keski-Uusimaa	138	1	139
Varsinais-Suomi	-20	1	-19
Satakunta	109	-3	107
Kanta-Häme	151	0	151
Pirkanmaa	51	3	54
Päijät-Häme	112	1	113
Kymenlaakso	144	-3	142
Etelä-Karjala	-8	1	-8
Etelä-Savo	142	1	144
Pohjois-Savo	161	7	169
Pohjois-Karjala	30	4	34
Keski-Suomi	128	1	129
Etelä-Pohjanmaa	169	1	170
Pohjanmaa	156	6	163
Keski-Pohjanmaa	36	7	44
Pohjois-Pohjanmaa	85	4	89
Kainuu	474	6	480
Lappi	290	5	294

Rahoituslaskelmat

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Rahoituslaskelmat

- Kaksi laskelmaa

1. Vuoden 2022 tasossa tehty poikkileikkauslaskelma
   - Siirtyvät kustannukset 2022
   - Laskennallinen rahoitus 2022
   - Rahoituksen muutos ja siirtymätasaus
2. Vuoden 2023 rahoituslaskelma
   - Laskennallinen rahoitus vuodelle 2023
   - Uusimmat tilasto ym. tiedot
   - Palvelutarpeen kasvu, hintojen muutokset ja tehtävämuutokset vuodelle 2023
   - Edellisen laskelman mukainen siirtymätasaus vuodelle 2023 (+/- 0 euroa)

Hyvinvointialueiden laskennallinen rahoitus, vuoden 2022 tasossa

Hyvinvointialue	Siirtyvät kustannukset yhteensä, €	Siirtyvät kustannukset, €/as.	Laskennallinen rahoitus yhteensä €	Muutos laskennallisen rahoituksen ja siirtyvien kustannusten välillä, €	Muutos laskennallisen rahoituksen ja siirtyvien kustannusten välillä, €/as.	Siirtymätasaus vuonna 2023, €
Helsinki	2 473 030 439	3 765	2 232 058 795	-240 971 645	-367	240 971 645
Vantaa+Kerava	893 262 635	3 256	897 638 653	4 376 018	16	-4 376 018
Länsi-Uusimaa	1 539 663 070	3 249	1 529 393 405	-10 269 665	-22	10 269 665
Itä-Uusimaa	338 187 708	3 442	363 334 298	25 146 590	256	-25 146 590
Keski-Uusimaa	698 908 432	3 506	668 790 785	-30 117 647	-151	30 117 647
Varsinais-Suomi	1 807 839 325	3 755	1 893 845 721	86 006 396	179	-86 006 396
Satakunta	887 901 056	4 122	873 091 921	-14 809 135	-69	14 809 135
Kanta-Häme	658 599 174	3 861	673 426 106	14 826 932	87	-14 826 932
Pirkanmaa	1 958 095 490	3 745	1 962 448 553	4 353 063	8	-4 353 063
Päijät-Häme	788 130 833	3 830	840 396 830	52 265 997	254	-52 265 997
Kymenlaakso	721 294 425	4 430	705 727 757	-15 566 668	-96	15 566 668
Etelä-Karjala	518 991 906	4 089	509 240 953	-9 750 953	-77	9 750 953
Etelä-Savo	637 437 809	4 804	605 148 789	-32 289 020	-243	32 289 020
Pohjois-Savo	1 093 652 848	4 405	1 081 601 446	-12 051 402	-49	12 051 402
Pohjois-Karjala	664 493 585	4 063	756 067 953	91 574 368	560	-91 574 368
Keski-Suomi	1 026 659 926	3 766	1 044 798 277	18 138 351	67	-18 138 351
Etelä-Pohjanmaa	804 446 625	4 187	812 975 800	8 529 174	44	-8 529 174
Pohjanmaa	690 443 212	3 927	685 176 793	-5 266 419	-30	5 266 419
Keski-Pohjanmaa	273 492 365	4 023	295 415 650	21 923 285	322	-21 923 285
Pohjois-Pohjanmaa	1 582 431 994	3 824	1 610 763 444	28 331 450	68	-28 331 450
Kainuu	354 183 816	4 942	341 144 839	-13 038 978	-182	13 038 978
Lappi	822 434 326	4 655	851 094 233	28 659 907	162	-28 659 907
Manner-Suomi yhte	21 233 581 000	3 858	21 233 581 000	0	0	0

- Muutos ennen siirtymätasausta ja vuonna 2023 maksettava siirtymätasaus
- Muutosta rajataan -100/+200 euroa ylittävältä osalta toistaiseksi pysyvällä erällä vuodesta 2029 eteenpäin

Vuoden 2023 taso

- Hyvinvointialuekohtainen rahoitus muodostuu laskennallisesta rahoituksesta +/- siirtymätasauksesta
- Koko maan taso vuodelle 2023
  - Siirtyvät kustannukset 2022 +
  - Palvelutarpeen kasvu, hintojen muutokset ja tehtävämuutokset vuodelle 2023: Palvelutarve ja hinnat (786 milj.e), tehtävämuutokset (306 milj.e), (JTS 2023-2026)
- Laskennallinen rahoitus vuodelle 2023
  - Uusimmat väestö ym. tilastotiedot, tarvekertoimet ja muut laskentatiedot
  - Koko maan rahoitus jaetaan alueille määräytymistekijöiden suhteessa
- Vuoden 2022 poikkileikkaus laskelman mukainen siirtymätasaus vuodelle 2023 (+/- 0 euroa)

Lopputulos rahoituksen kokonaistaso vuonna 2023 ja kasvu nykytilaan (2022)

Hyvinvointialue	Laskennallinen rahoitus 2023	Siirtymätasaus vuonna 2023, euroa	Rahoitus yhteensä vuonna 2023, euroa	Rahoitus yhteensä, €/as.	Siirtyvät kustannukset 2022, euroa	Rahoituksen kasvu 2022-2023, euroa	Rahoituksen kasvu, €/as.	Rahoituksen kasvu, %
Helsinki	2 346 010 349	240 971 645	2 586 981 994	3929	2 473 030 439	113 951 555	173	4,6 %
Vantaa+Kerava	949 442 823	-4 376 018	945 066 805	3419	893 262 635	51 804 170	187	5,8 %
Länsi-Uusimaa	1 621 482 205	10 269 665	1 631 751 870	3407	1 539 663 070	92 088 800	192	6,0 %
Itä-Uusimaa	384 141 525	-25 146 590	358 994 935	3624	338 187 708	20 807 227	210	6,2 %
Keski-Uusimaa	710 637 647	30 117 647	740 755 295	3670	698 908 432	41 846 862	207	6,0 %
Varsinais-Suomi	1 995 486 419	-86 006 396	1 909 480 022	3949	1 807 839 325	101 640 697	210	5,6 %
Satakunta	911 498 849	14 809 135	926 307 984	4323	887 901 056	38 406 928	179	4,3 %
Kanta-Häme	704 931 455	-14 826 932	690 104 522	4054	658 599 174	31 505 349	185	4,8 %
Pirkanmaa	2 076 933 933	-4 353 063	2 072 580 870	3929	1 958 095 490	114 485 380	217	5,8 %
Päijät-Häme	878 957 443	-52 265 997	826 691 446	4030	788 130 833	38 560 613	188	4,9 %
Kymenlaakso	733 718 320	15 566 668	749 284 988	4643	721 294 425	27 990 563	173	3,9 %
Etelä-Karjala	530 831 898	9 750 953	540 582 851	4287	518 991 906	21 590 945	171	4,2 %
Etelä-Savo	630 188 505	32 289 020	662 477 525	5031	637 437 809	25 039 716	190	3,9 %
Pohjois-Savo	1 135 455 299	12 051 402	1 147 506 701	4620	1 093 652 848	53 853 853	217	4,9 %
Pohjois-Karjala	792 363 911	-91 574 368	700 789 543	4292	664 493 585	36 295 958	222	5,5 %
Keski-Suomi	1 096 412 030	-18 138 351	1 078 273 679	3954	1 026 659 926	51 613 753	189	5,0 %
Etelä-Pohjanmaa	851 404 807	-8 529 174	842 875 633	4395	804 446 625	38 429 008	200	4,8 %
Pohjanmaa	719 787 597	5 266 419	725 054 016	4119	690 443 212	34 610 804	197	5,0 %
Keski-Pohjanmaa	309 639 473	-21 923 285	287 716 188	4236	273 492 365	14 223 823	209	5,2 %
Pohjois-Pohjanmaa	1 697 358 682	-28 331 450	1 669 027 232	4016	1 582 431 994	86 595 238	208	5,5 %
Kainuu	356 287 218	13 038 978	369 326 196	5183	354 183 816	15 142 380	213	4,3 %
Lappi	892 310 336	-28 659 907	863 650 429	4893	822 434 326	41 216 103	234	5,0 %
Manner-Suomi yhteensä	22 325 280 724	0	22 325 280 724	4046	21 233 581 000	1 091 699 724	198	5,1 %

Tulkintaa laskelmista

- Rahoituksen muutos suhteessa nykytilaan lasketaan vuoden 2022 poikkileikkaustilanteessa
- Muutosta porrastetaan ja rajataan
- Vuonna 2023 muutos rajataan +/- 0 euroon/asukas
- Vuoden 2023 rahoitus=laskennallinen rahoitus23+siirtymätasaus23
- Alueiden rahoitus kasvaa 3,9%-6,2% vuodelle 2023 vaikka laskennallinen rahoitus aiheuttaa muutoksia

Laskelmia päivitetään

- Kesällä 2022
  - Siirtyvät kustannukset tp2021 mukaan
  - Lopulliset tilasto ym. laskentatiedot
  - Rahoituslain muutokset, HE:n eduskuntakäsittely?

- Syksyllä talousarvion mukaiset tarkastukset
- Vuoden 2024 rahoitukseen tp2022 mukainen korjaus

Laskelmat ja muuta tietoa

- Hyvinvointialueiden rahoituslaskelmat vuoden 2023 tasossa
  - soteuudistus.fi/rahoituslaskelmat
- Kuntien rahoituslaskelmat vuoden 2022 tasossa
  - soteuudistus.fi/rahoituslaskelmat
- Uudistuksen vaikutukset kuntiin
  - soteuudistus.fi/vaikutukset-kuntiin
- Vuoden 2023 ennakollinen valtionosuuslaskelma
  - vm.fi/valtionosuuspaatoksia-ja-laskentatietoja

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!